

Türkçe

7

KAZANIM
ODAKLI **HBA**

Konu Anlatımı • Bol Alıştırma
Çözümlü Sorular

Yeni
Nesil
Sorularla

 tudem[®]

Türkçe

7

KAZANIM
ODAKLI **HİBA**

Konu Anlatımı • Bol Alıştırma
Çözümlü Sorular

 tudem[®]

7.SINIF TÜRKÇE KAZANIM ODAKLI HBA

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. AŞ
1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZARLAR: Tudem Yazı Kurulu
DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / ANKARA
0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-285-211-8
YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041
MATBAA SERTİFİKA NO: 16031

Tüm hakları saklıdır.

Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

www.tudem.com

Sevgili Öğrenci,

Kültürel öğelerden biri olan dilimiz, aynı zamanda kültürün kuşaklar arasında aktarılmasını sağlayan en önemli araçtır. İnsanların birbirleriyle anlaşmaları ve bu şekilde bir toplum oluşturmaları, ortak dile sahip olmalarına bağlıdır. Her ulusun bir dili vardır. Bu dil sayesinde birbirimizle iletişim kurup yaşantılarımızı paylaşarak gelenek ve göreneklerimizi gelecek nesillere aktarıyoruz. Toplumumuzun günümüze kadar birlik ve beraberlik içinde gelmesi de kullandığımız dilimiz sayesinde olmuştur.

Bu kadar önemli olan dilimiz, uzunca bir süre başka dillerin etkisi altında kalmıştır. Böyle zamanlarda toplumumuzun çeşitli kesimleri arasında kopukluk olmuştur. Bunu gören Atatürk birçok konuda olduğu gibi dilimizin de gelişmesine öncülük etmiş ve onu bugünkü çağdaş yapısına kavuşturmuştur.

İşte bu önemli bilgiler ışığında hazırlanan bu kitapta Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan öğretim programını temel aldık. “Çocuk Dünyası, Millî Mücadele ve Atatürk” gibi temalarla sözcükte anlam, cümlede anlam, paragraf, yazım kuralları, noktalama işaretleri... gibi birçok konuyu seveceğiniz ve anlayacağız şekilde bol örneklerle anlattık.

Bu kitap yeni şekillenmekte olan dil birikiminize temel oluşturup derslerinizde en büyük yardımcınız olacaktır.

Başarı dileklerimizle...

Yazı Kurulu

Kazanım Odaklı

: Hepsi 1 Arada

Kısa Bilgi Alanları

Değişen tasarımı daha kolay akılda kalan özet bilgi alanlarından oluştu.

Çözümlü Sorular

✓ işareti ile belirtilen sorular farklı düzeylerde seçildi ve kitabın son bölümünde çözüldü.

Kazanım Odaklı

Kısa bilgi, alıştırmalar ve soru alanları kazanımlara göre düzenlendi.

Örnek Sorular ve Çözümler

Anahtar soru tiplerinde örnek sayısı artırıldı ve çözümler aşama aşama yapıldı.

Testler ve Alıştırmalar

Testler ve alıştırmalar konulara göre düzenlendi.

Bol Alıştırma

Bireysel ve pekiştirici alıştırmalar kazanımların yerleşmesine daha fazla katkı sağlıyor.

1- Çocuk Dünyası

ÇOK ANLAMLILIK	8
Alıştırma: Gerçek mi, Mecaz mı?	10
Alıştırma: Türkçesini Bulalım.....	11
Alıştırma: Hangi Anlam?	12
Etkinlik: Anlamları Değiştirelim	13
Etkinlik: Tiyatro Terimleri.....	14
Kazanım Pekiştirme Testi.....	15
SÖZCÜK GRUPLARINDA ANLAM VE SÖZ SANATLARI	17
Alıştırma: Hangi Anlam Hangi Deyimin?	20
Etkinlik: Atasözü Petekleri	21
Alıştırma: Hangi Sanat?.....	22
Etkinlik: Deyimler Oluşturalım	23
Okuduğunu Anlama: Bir İlkbahar Hikâyesi	24
Kazanım Pekiştirme Testi.....	26
Kavrama Testi - 1.....	27
Kavrama Testi - 2	31

2 - Millî Mücadele ve Atatürk

ANLAMLARINA GÖRE FİLLER	36
Alıştırma: Şiirdeki Fiiller	37
Alıştırma: Fiilin Türünü Bulalım	38
Kazanım Pekiştirme Testi.....	39
FİLDE KİP VE KİŞİ	40
Alıştırma: Haber Kipi mi, Dilek Kipi mi?	43
Alıştırma: Hangi Zaman?	44
Alıştırma: Kipler ve Kişiler	45
Alıştırma: Çekim Tablosu	46
Kazanım Pekiştirme Testi.....	47
FİLDE ANLAM (KİP) KAYMASI	49
Alıştırma: Hangi Kip?	50
Etkinlik: Kip Kayması Avı	51
Okuduğunu Anlama: Atatürk'ün	
Kendi Kendini Yetiştirmesi	52
Kazanım Pekiştirme Testi.....	54
Kavrama Testi	55

3- Erdemler

NEDEN-SONUÇ, AMAÇ - SONUÇ VE KOŞUL-SONUÇ CÜMLELERİ	60
Geçiş Bağlantı İfadeleri	61
Alıştırma: Bul Bakalım	62
Alıştırma: Cümlelerin Anlam İlişkisi.....	63
Alıştırma: Anlam İlişkili Tablo	64
Alıştırma: Geçiş ve Bağlantı İfadeleri	65
Kazanım Pekiştirme Testi.....	66
ÖZNEL VE NESNEL CÜMLELER	68
Alıştırma: Öznel mi, Nesnel mi?.....	69
Alıştırma: Öznellik ve Nesnellik	70
Kazanım Pekiştirme Testi.....	71
ÇEŞİTLİ DUYGU VE DÜŞÜNCELERİ İFADE EDEN CÜMLELER	72
Alıştırma: Anlam Özelliği Ne?.....	75
Etkinlik: Örtülü Anlamını Yazalım	76
Kazanım Pekiştirme Testi.....	77
ZARFLAR	79
Alıştırma: Metindeki Zarflar	82
Alıştırma: Zarfları Bulalım.....	83
Alıştırma: Zarfların Türlerini Bulalım	84
Alıştırma: Anlamlarını Bulalım	85
Alıştırma: Metindeki Zarfları Bulalım	86
Etkinlik: Ağaç Türleri	87
Okuduğunu Anlama: Kabak Çekirdekçi	88
Alıştırma: Zarfları Kutulara Yazalım	90
Kazanım Pekiştirme Testi.....	91
Kavrama Testi - 1	93
Kavrama Testi - 2	97

4- Bilim ve Teknoloji

PARAGRAFTA ANLAM	102
Alıştırma: Ana Fikrini Yazalım.....	104
Alıştırma: Uygun Başlık Bulalım.....	105
Alıştırma: Ana Fikri Nedir?.....	106
Alıştırma: Başlık Bulalım.....	107
Alıştırma: Ana Duygularını Bulalım	108
Etkinlik: Paragraf Kartları.....	109
Kazanım Pekiştirme Testi.....	110
PARAGRAFTA YAPI VE ANLATICI	112
Alıştırma: Hangileri Yer Değiştirmeli?.....	113
Alıştırma: Anlatıcıyı Bulalım.....	114
Etkinlik: Paragrafları Tamamlayalım	115
Kazanım Pekiştirme Testi.....	116

PARAGRAFTA DİL VE ANLATIM.....	117
Alıştırma: Anlatım Biçimlerini Bulalım	122
Alıştırma: Bul Bakalım	123
Alıştırma: Düşünceyi Geliştirme Yolunu Bulalım.....	124
Alıştırma: Anlatım Biçimlerini Bulalım	125
Alıştırma: Paragraf Yazalım.....	126
Alıştırma: Bakış Açılarını Bulalım.....	127
Okuduğunu Anlama: Bukalemunlar Nasıl Renk Değiştiriyor?	128
Kazanım Pekiştirme Testi.....	130
Kavrama Testi - 1.....	131
Kavrama Testi - 2.....	136

5 - Millî Kültür

YAPISINA GÖRE FİİLLER.....	142
Alıştırma: Fiillerin Yapısı	144
Alıştırma: Metindeki Fiillerin Yapısı	145
Alıştırma: Yapısı Ne?.....	146
Alıştırma: Birleşik Fiilleri Ayırt Edelim	147
Okuduğunu Anlama: Şiir Balı.....	148
Kazanım Pekiştirme Testi.....	150
Kavrama Testi - 1	151
Kavrama Testi - 2.....	155

6 - Okuma Kültürü

İSİMLERE EK FİİL GETİRİLMESİ.....	160
Alıştırma: Var mı, Yok mu?	163
Alıştırma: Çekimle Bakalım	164
Etkinlik: Cümleleri Tamamlayalım	165
Kazanım Pekiştirme Testi.....	166
FİİLLERE EK FİİL GETİRİLMESİ	168
Alıştırma: Ek Fiilleri Bulalım.....	170
Alıştırma: Ek Fiillerin Görevlerini Bulalım	171
Alıştırma: Birleşik Zamanlı Fiilleri Bulalım	172
Alıştırma: Geleneksel Türk Tiyatrosu	173
Okuduğunu Anlama: Sevimli Bir Aylak	174
Alıştırma: Bul Bakalım	176
Kazanım Pekiştirme Testi.....	177
Kavrama Testi - 1.....	179
Kavrama Testi - 2.....	183

7- Sağlık ve Spor

YAZIM KURALLARI.....	188
Alıştırma: "ki"nin Görevi ve Yazımı	190
Alıştırma: İşaretle Bakalım	191
Etkinlik: Yazım Yanlışlarını Bulalım.....	192
Alıştırma: Doğrusu Ne?	193
Alıştırma: Doğrusunu Seç ve Cümlede Kullan	194
Alıştırma: Bul Bakalım	195
Kazanım Pekiştirme Testi.....	196
NOKTALAMA İŞARETLERİ	198
Alıştırma: Getirilecek İşaret ve Görevi.....	200
Alıştırma: Hangi İşaret?.....	201
Alıştırma: Noktala Bakalım.....	202
Kazanım Pekiştirme Testi.....	203
ANLATIM BOZUKLUKLARI	205
Alıştırma: Anlatım Bozukluklarının Nedenleri.....	208
Alıştırma: Nedenini Bulalım	209
Okuduğunu Anlama: Tıp Dedikleri de Nedir?.....	210
Kazanım Pekiştirme Testi.....	212
Kavrama Testi - 1.....	213
Kavrama Testi - 2.....	217

8- Doğa ve Evren

METİN TÜRLERİ.....	222
Görsel Okuma	224
Alıştırma: Kâğıttan Uçak Yapımı.....	225
Etkinlik: Reklam Metni ve E-Posta Yazalım.....	226
Etkinlik: Şiir ve Haber Metni	227
Alıştırma: Kim Bunlar?.....	228
Alıştırma: Anı mı, Günlük mü?	229
Okuduğunu Anlama: Son Kuşlar.....	230
Kazanım Pekiştirme Testi.....	232
Kavrama Testi	233

Yanıt Anahtarı

Yanıt Anahtarı.....	237
Kaynakça.....	272

SÖZCÜKTE VE SÖZCÜK GRUPLARINDA ANLAM**Kazanımlar:****1. Bölüm: Çok Anlamlılık****T.7.1. Dinleme/ İzleme**

T.7.1.2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.

T.7.2. Konuşma

T.7.2.5. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

T.7.2.7. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

T.7.3. Okuma/ Söz Varlığı

T.7.3.5. Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

T.7.4. Yazma

T.7.4.9. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

2. Bölüm: Sözcük Gruplarında Anlam ve Söz Sanatları**T.7.3. Okuma/ Söz Varlığı**

T.7.3.5. Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

T.7.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.

T.7.3.8. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.

T.7.3. Okuma/ Anlama

T.7.3.16. Metnin konusunu belirler.

T.7.3. Okuma/ Akıcı Okuma

T.7.3.29. Metin türlerini ayırt eder.

T.7.4. Yazma

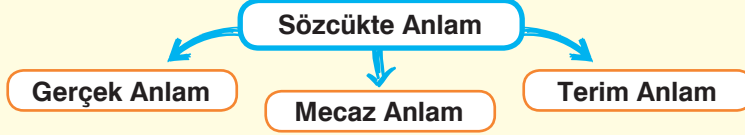
T.7.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.

SÖZCÜKTE ANLAM

Tek başına bir anlamı olan ya da anlam taşımasa da cümlede anlam kazanan dil birimlerine **sözcük (kelime)** denir. Her sözcük, başlangıçta tek bir anlam ifade etmekteydi. Ancak sözcükler, zaman içinde kullanımına göre farklı anlamlar da ifade eder hâle gelmiştir. Böylece sözcükler gerçek anlamlarının dışında mecaz anlamlar kazanmıştır. Bu duruma **çok anlamlılık** denir.

Sözcüklerin hangi anlamda kullanıldığını belirlemek için sözcüğün içinde geçtiği cümleye bakılmalıdır. Yani sözcüğün anlamını belirleyen, cümle içindeki kullanımıdır.

Gerçek Anlam

Bir sözcüğün tek başına ifade ettiği, herkesçe bilinen ve akla gelen ilk anlamı, **gerçek anlam**dır. Bir sözcüğün sözlükteki ilk anlamına “gerçek anlam” denir. Birden fazla anlamı olan sözcüklerin yalnız bir tane gerçek anlamı vardır.

Örneğin “açık” sözcüğünün sözlükte 16 tane anlamı verilmiştir ancak bunlardan yalnızca 1. anlamı olan “açılmış, kapalı olmayan, kapalı karşıtı” sözcüğün gerçek anlamıdır.

Örnek

“*Klasik eserleri okumaktan büyük bir keyif aldığını söyledi bize.*” cümlesinde altı çizili sözcük hangi anlamda kullanılmıştır?

Çözüm: “Klasik” sözcüğü, üzerinden çok zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen, türünde örnek olarak görülen eser” anlamındadır. Bu, sözcüğün sözlükteki ilk anlamıdır. O hâlde, “klasik” sözcüğü bu cümlede gerçek anlamda kullanılmıştır.

Örnek

Baharın gelmesiyle birlikte çiçeklerin tomurcukları da patladı.

Bu cümledeki altı çizili sözcük hangi anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

Çözüm: “Patlamak” sözcüğünün gerçek anlamı “infilak etmek”tir. Bu cümlede ise “görünür duruma gelmek, ortaya çıkmak, yeşermek” anlamıyla kullanılmıştır.

DİKKAT!

- Sözcüğün gerçek anlama bağlı olarak kazandığı anlamlara “yan anlam” denir. Sözcüğün diğer anlamları, gerçek anlamından az çok farklılaşarak oluşturulmuştur. Yani yan ve mecaz anlamlara kaynaklık eden, gerçek anlamdır. Bazı kaynaklar, gerçek anlamı “temel anlam” olarak alırken temel anlamla birlikte yan anlamların tümünü “gerçek anlam” olarak adlandırmaktadır.
- Bir sözcüğün birden fazla yan anlamı olabileceği gibi hiçbir yan anlamı da olmayabilir.

ÖRNEK: *Yol açık diye çabuk geldik.*

(Engelsiz, serbest)

Açık mavi bir elbise giymiş.

(Rengi koyu olmayan)

“Açık” sözcüğü bu cümlelerde yan anlamlarıyla kullanılmıştır.

Mecaz Anlam

Bir sözcüğün zamanla gerçek anlamından uzaklaşarak kazandığı anlama **mecaz anlam** denir. Mecaz anlamda sözcük, benzetme ya da başka bir ilgi sonucu gerçek anlamından tamamen uzaklaşır.

Örnek

Rapor yazarken neredeyse sızıntıdan patlayacaktım, diyerek yanımıza, geldi.

Bu cümlede mecaz anlamda kullanılan sözcük hangisidir?

Çözüm: Verilen cümlede “patlamak” sözcüğü, gerçek anlamından tamamen uzaklaşmış ve “çok sıkılmak, sıkıntı ve sabırsızlığını belli etmek” anlamıyla, mecaz anlamda kullanılmıştır.

DİKKAT!

- Bir sözcüğün anlam özelliği, kullanıldığı cümleden yola çıkılarak belirlenmelidir.
- Bir sözcüğün yerine eş anlamlısı dışında başka bir sözcük getirilebiliyorsa o sözcük mecaz anlamlıdır. Gerçek anlamda kullanılan bir sözcüğün yerine eş anlamlısı dışında başka bir sözcük getirilemez.
Örneğin “Okulun çevresinde kimse yoktu.” cümlesinde “çevre” yerine eş anlamlısı olan “etraf” sözcüğü getirilebildiği için sözcük gerçek anlamda kullanılmıştır.

Terim Anlam

Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan sözcükler, **terim anlamlıdır**.

Örnek

I. Köprü, çünkü depremde büyük hasar görmüş.

II. Küsen taraflar arasında köprü olmayı amaçlamıştk.

III. Dişine yapılan köprüye bir türlü alışmamış.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde “köprü” sözcüğü terim anlamda kullanılmıştır?

Çözüm: I. cümlede “köprü” sözcüğü “gerçek anlam”da, II. cümlede gerçek anlamdan uzaklaşarak yeni bir anlam kazandığı için “mecaz anlam”da, III. cümlede ise tıp terimi olarak kullanıldığı için “terim anlam”da kullanılmıştır.

DİKKAT!

- Bazı sözcükler yalnızca terim olarak kullanılırken (özne, yüklem, açıortay...) bazı sözcükler de diğer anlamlarının yanı sıra terim olarak (köprü, perde, kök...) kullanılır.
- Bir sözcük, birden fazla alanda terim olarak kullanılabilir.
Ağacın kökü çürümüş. → *Bitki bilimi terimi*
Sözcüğün kökünü bul. → *Dil bilgisi terimi*

● ● Alıştırma: Gerçek mi, Mecaz mı?

Metinde altı çizili sözcükleri gerçek anlamda mı, mecaz anlamda mı kullanıldığına göre kutulara yerleştirin.

NASRETTİN HOCA

Nasrettin Hoca, ince taşlamaları ile yüzyıllardan beri halkımızı güldürüp düşündüren bir söz ustasıdır; bir bilgedir.

Hayatı hakkında elimizde kesin bilgiler yoktur. Bazılarına göre Selçuklular devrinde, bazılarına göre de Timur'un Anadolu'yu ele geçirdiği zamanlarda yaşamıştır. Doğruluğu daha güvenilir olan bilgiye göre Hoca, 1208 yılında Sivrihisar'ın Hortu köyünde doğmuştur. Babası, aynı köyün imamı olan Abdullah Efendi'dir. Abdullah Efendi, çağına göre ileri görüşlü, aydın bir kişidir. Oğluna okuma yazma öğretmiş, Arapça din dersleri vermiştir. Nasrettin; bunlarla yetinmemiş, çevresinde ün yapan başka kişilerden de dersler almıştır. Sonra Konya'ya gitmiş, medresede okumuştur. Akşehir'e yerleşmiş, 1285'te orada ölmüştür.

Akşehirli, çok sevdiği Hoca'ya adına yakışır bir türbe yaptırmışlar. Söylentiye göre türbesi de kendisi gibi gülermiş. Üstü açılmış, duvarları yokmuş. Fakat kocaman bir kapısı varmış. Kapının üstünde de değirmen taşı gibi bir kilit asılıymış... İstersen gülme, gülmeden geçip gidenin başına er geç ağlanacak bir hâl gelirmiş...

Hoca, ağızdan ağıza anlatılarak günümüze dek gelen fıkralarında, doğru bulmadığı birçok şeyi eleştirmiştir. Onun asıl amacı, insanları güldürmek değil, düşündürmek ve eğitmektir. Söyleyeceklerini doğrudan söylemez, bir gülümsemenin ardına gizler. Hoca'nın eleştirisine uğrayanlar ya da o anda orada hazır bulunanlar, önce kıs kıs gülerler, sonra da batırılan iğnenin acısı ile kendilerine gelirler.

Hoca'nın fıkraları gülüp geçilecek boş sözler değildir. Üzerinde uzun uzun düşünülecek; sonuçlar, dersler çıkartılacak; öğretici, eğitici gerçeklerdir. Bunlarda her şeyi ile halkımız vardır. Sevinci ve derdi ile halkımızın yaşantısı vardır. Onun içindir ki halkımız, bunları sevmiş, benimsemiş; her yerde, her fırsatta anlatmış; bütün canlılığı ile zamanımıza dek gelmesini sağlamış; "kuşa benzemek, fincancı katırlarını ürkütmek, bıraktığı yerde otlamak, tabanları kaldırmak, ipe un sermek..." gibi birçok sözünü deyimleştirmiştir.

Yazılı bir metin bırakmadığı hâlde, fıkralarının yaygınlığı ve canlılığı şunu gösteriyor ki Hoca'mız bugün de hocalığına devam etmektedir. Ondan öğreneceğimiz çok şey var.

Ahmet KÖKLÜGİLLER

Nasrettin Hoca (Düzenlenmiştir.)

GERÇEK ANLAM

MECAZ ANLAM

Kazanım T.7.2.: Konuşma

T.7.2.5.: Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

Kazanım T.7.3.: Okuma/ Söz Varlığı

T.7.3.5.: Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin Türkçe karşılıklarını bularak boşluklara yazın.

- 1 Ablam, kendine yeni bir lap top alacağını söyledi.
- 2 Evlerine yeni bir CD Player mı almışlar?
- 3 Onun nickname olarak neyi kullandığını bilmiyorum.
- 4 Gönderdiğin e-mail henüz bana gelmedi.
- 5 Kullandığın wallpaper çok güzelmiş.
- 6 Önemli dosyaları bilgisayarına save etmelisin.
- 7 Bu filmi nasıl download edeceğim?
- 8 Bu bilgiler hackerların eline geçmemeli.
- 9 Bilgisayarındaki videoları flash diske aktardım.
- 10 Bu dosyayı sana İnternet'ten send ettim.
- 11 Burcu'nun online olmasını bekliyorum.
- 12 Sunum dosyasının olduğu maili bana da forwardler misin?

Kazanım T.7.4.: Yazma

T.7.4.9.: Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

● ● Alıştırma: Hangi Anlam?

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcük veya sözcük gruplarının gerçek anlamda mı, yoksa mecaz anlamda mı kullanıldığını işaretleyin.

	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam
1 Haberi alınca sevincinden <u>havalara uçtu</u> .	☐	☐
2 Geçen hafta arkadaşlarının evinde <u>tanışmışlar</u> .	☐	☐
3 Parasal konular söz konusu olunca babasını bile <u>tanımaz</u> .	☐	☐
4 Beni geç saate kadar aramayınca <u>çime kurt düştü</u> .	☐	☐
5 Kafam <u>yıpranmış</u> , silik hatıralarla dolu.	☐	☐
6 Uzun süre sulayamadığımızdan <u>çiçekler solmuş</u> .	☐	☐
7 Yazarın, beğeni toplayan <u>dur</u> bir anlatımı vardı.	☐	☐
8 Ormanın içinde <u>berrak</u> , tertemiz sulardan içtik.	☐	☐
9 Aralarında sevgi ve saygıya <u>dayalı</u> bir ilişki var.	☐	☐
10 Ekmekler <u>sıcacık</u> , belli ki fırından yeni çıkmış.	☐	☐
11 Doğruyu söylemediğim için büyük bir ihtimalle bana <u>kırılacak</u> .	☐	☐
12 Onun <u>inci</u> yazısını taklit etmeye çalışıyor.	☐	☐
13 Her pazar ailemle bir yerlere <u>pikniğe</u> gideriz.	☐	☐
14 O kadar <u>sıcak</u> davranıyor ki insan yanında rahat ediyor.	☐	☐
15 Ağaçların dalları havaların <u>yumuşamasıyla</u> çiçek açmıştı.	☐	☐
16 Bu akşam televizyonda hangi film <u>oynuyor</u> ?	☐	☐
17 Ona cevap veren kadına <u>ters</u> bir bakış fırlattı.	☐	☐
18 <u>Dalgaların</u> hırçın sesi, kulaklarımızda yankılanıyor.	☐	☐
19 Ülkemiz, ekonomik kriz <u>dalgasını</u> en az kayıpla atlarmaya çalışıyor.	☐	☐
20 Gözlerindeki <u>ışık</u> , ileride başarılı bir kişi olacağını söylüyordu.	☐	☐
21 Bu yaşadıkları ona <u>ağır</u> gelmiş olacak ki buradan taşınma kararı aldı.	☐	☐
22 Babam, ağrıyan <u>dizini</u> bir kremle ovup dizine bandaj yaptı.	☐	☐

Kazanım T.7.3.: Okuma/ Söz Varlığı

T.7.3.5.: Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili sözcükleri gerçek anlamda kullanıldıysa mecaz anlama, mecaz anlamda kullanıldıysa gerçek anlama gelecek şekilde birer cümlede kullanın.

- 1 Bu grubun solisti, yumuřak ses tonuyla konsere gelenlerin tümünü büyülemiřti.
.....
- 2 Arkadaşının ona hiçbir açıklama fırsatı tanımadan söylediği sözlere çok kırılmış.
.....
- 3 Yolun başında kaza yapan araçlar nedeniyle tüm trafik tıkanmıştı.
.....
- 4 Kalp damarlarının üçü birden tıkanığından apar topar ameliyata aldılar.
.....
- 5 Tatlı dili ile herkesi ikna eder, istediklerini elde edermiř.
.....
- 6 Masanın gözündeki belgelerin tümünü bir dosyaya yerleřtirdi.
.....
- 7 Şömineye attığı odunlar çıtır çıtır yanıyordu.
.....
- 8 Bu işte iyice pişmen için birkaç yıl özveri göstererek çalışmalısın.
.....
- 9 Güneşin etkisiyle merdiven demirlerinin rengi uçmuřtu.
.....

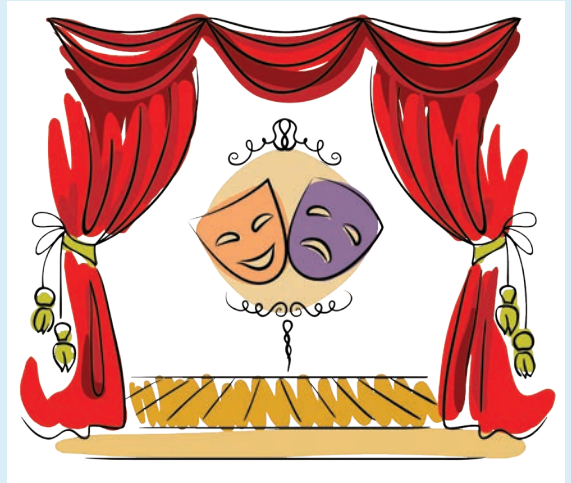
Kazanım T.7.3.: Okuma/ Söz Varlığı

T.7.3.5.: Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

Aşağıdaki tiyatro terimlerinin numaralarını tanımlarının başındaki yuvarlağa yazın.

1. tirat	5. suflör	9. dekor	13. perde
2. revü	6. rol	10. mimik	14. fars
3. feeri	7. entrika	11. diyalog	15. kulis
4. monolog	8. jest	12. senaryo	16. dublör

- Masalların tiyatro sahnesinde dramatize edildiği cinlerin ve perilerin rol aldığı bir tiyatro türü
- Sahne sanatlarında oyuncuların eser kişilerini sahnede canlandırmaları
- Sahnede kişilerin birbirine karşı söyledikleri uzun sözler
- Kuliste durarak oyunculara sözlerini fısıltıyla söyleyip hatırlatan yardımcı
- Sahneyi eserin konusuna göre döşeyip hazırlamada kullanılan eşyanın toplu adı
- Sahnede sanatçıların bütün el, kol, ayak ve benzeri beden hareketleri
- Tiyatro eserinde bir perdenin açılmasından kapanmasına kadar geçen bölüm
- Tiyatroda eserden önce gösterilen müzikli ve danslı oyun
- Olayların seyircide merak uyandıracak şekilde birbirine karışması
- Bir duygu veya düşüncenin kaş, göz, ağız, yüz hareketleriyle anlatılması
- İki kişi arasındaki karşılıklı konuşma
- Tiyatroda yazılı metin
- Komedinin sanat yönü az, kaba bir türü
- Sahnenin arkasında bulunan kısım
- Tek kişilik, taklitli bir tiyatro türü
- Bir rolün yedek oyuncusu

Kazanım T.7.1.: Dinleme/ İzleme

T.7.1.2.: Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamlarını tahmin eder.

Çok Anlamlılık

1. I. Harf inkılabı, Türk kültür inkılabının temelidir.
 II. Teknik ve kültür her gün biraz daha ilerlemektedir.
 III. O, tarih kültürü kuvvetli bir kişidir.
 IV. Müzik kültürünün oluşmasında ailesinin de etkisi vardı.
“Kültür” sözcüğü numaralanmış cümlelerin hangi ikisinde aynı anlamda kullanılmıştır?
- A) I ve II B) I ve III
 C) II ve IV D) III ve IV

2. • Karagöz perdesinin ardında yılları geçmişti.
 • Gerçekleri işitince gözlerimdeki perde kalktı.
 • Komedi üç perdelik klasik bir tiyatrodur.
 • Gece olunca evlerdeki perdeler yavaş yavaş örtülürdü.

Bu cümlelerde “perde” sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tüm sözcükler gerçek anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?
- A) Benden para sızdırmak için yalan söylemiş.
 B) Sana değer vermeyen biri için kendini ateşe atma.
 C) Pazarda gezerken bilekliğim koştum.
 D) İnce işçiliği nedeniyle bu takılar pahalıydı.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamda kullanılmamıştır?

- A) Kütahya’daki porselenler ziyaretçileri büyüledi.
 B) Çinicilik en gelişmiş el sanatlarından biridir.
 C) Kardeşim iki yıldır seramik yapımıyla ilgileniyor.
 D) Gördes’te el dokuması kilimler dikkati çekmektedir.

5. • Yaptığım yemeklerin hepsi bitti.
 • Hastalıktan bitmiş, hiç hâli kalmamış.
 • Düğünde giydiği elbiseye bittim.
 • Parası bitince benden borç istedi.

Bu cümlelerde “bitmek” sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamı bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Cümlenin öznesini ve yüklemine buldum.
 B) Bu kitap, son döneme damgasını vuracaktır.
 C) Ekvatora yakın bölgelerde daha sıcak bir iklim vardır.
 D) Şarkının güftesini kim yazmış?

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

- A) Günümüzde bayramlar eski pırlıtsını tatillere bıraktı.
- B) Bayramlarda büyüklerimizi ziyaret etmek bir gelenektir.
- C) Türklerin bayramlarında şeker vazgeçilmez bir unsurdur.
- D) Önceden bayramlarda çocuklara mendil verilmiş.

8. Anadolu'nun kilimleri gibi halıları da renkleriyle, motifleriyle dokunduğu bölgenin özelliklerini taşır.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzetme
- B) Taklit etme
- C) Abartma
- D) Özenme

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük terim anlamı değildir?

- A) Boğazı geçip Ege Denizi'ne inmişler.
- B) Tütün ürünleri nikotin içerdiğinden zararlıdır.
- C) Tenor, performansıyla izleyicilerden büyük bir alkış aldı.
- D) Maçın son anlarında birden bir gürültü duyuldu.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “parlak” sözcüğü “temiz ve ışıklı” anlamında kullanılmıştır?

- A) Parlak, mavi boncukları bir lastiğe dizdi.
- B) Bu parlak gökyüzünü izliyordum güverteden.
- C) Parlak bir zaferle sonuçlandı bu savaş.
- D) Kendime parlak kumaştan elbise dikiyeceğim.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “oyun” sözcüğü “hile, düzen” anlamında kullanılmıştır?

- A) Zeybek, Aydın'a özgü bir halk oyunudur.
- B) Sanatçı, hiçbir zaman basının oyunlarına kanmazdı.
- C) Oyunun ikinci perdesinde olaylar iyice karmaşıklaştı.
- D) Olimpiyat oyunlarında ülkemiz dört madalya aldı.

12. I. Ölçülü davranışları ile gözümüze girmişti.
II. Bu tatlı bahar akşamında bir yürüyüş yapalım.
III. Bu işte biraz daha pişmelisin.
IV. Ilık rüzgâr soğuğu kırmıştı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV